

Pedagogisch Beleidsplan
BSO Maanster
Versie december 2018

Kindercentrum Maanster
De Weer 75
1504 AK Zaandam

Tel: 075-6705686
Fax: 075-6120179
Email: info@kdvmaanster.nl
Website: www.kdvmaanster.nl

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Pedagogisch doel van de BSO.....	4
3. Uitgangspunten	4
4. Onze visie:.....	4
5. Intercultureel werken.....	6
6. Mentorschap en kind volgsysteem	7
7. Het individuele kind	7
8. Thema's en workshops	12
9. Tot slot	13
Ondersteuning Beroepskrachten.....	13
Ondersteunen stagiaires	13
Verlaten stamgroep	14
Wennen.....	14
Extra dag(en)	14
Overige informatie	14

1. Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van de buitenschoolse opvang (bso) van Maanster.
Waarom dit beleidsplan?

Wij hebben dit pedagogisch beleidsplan opgesteld omdat het bij ons belangrijk gevonden wordt om onze werkwijze met de kinderen vast te leggen. Dit heeft tot doel om o.a.:

- Duidelijkheid te kunnen bieden aan zowel de ouders als onze pedagogisch medewerkers, invalkrachten en stagiaires over onze visies en doelen.
- Het saamhorigheidsgevoel bevorderen.
- Handelingen bij de bso te kunnen toetsen.

De kwaliteit moet volgens ons gewaarborgd kunnen worden. Hierdoor is het noodzakelijk dat het pedagogisch beleid steeds verbeterd en verfijnd wordt. Ideeën over opvoeding veranderen immers ook en het pedagogisch beleid is het referentiekader voor het dagelijkse werk in de groepen. Het is echter niet alleen van belang voor medewerkers die al in dienst zijn bij de organisatie. Ook voor nieuwe medewerkers, invalkrachten en stagiaires vormt het pedagogisch beleid een belangrijke informatiebron. Men kan zien wat er verwacht mag worden van de bso. Dit is naast de ouder, ook voor externe contacten zoals bijv. bedrijven en gemeente van belang.

Dit document is onderwerp van onze periodieke werkoverleggen. Tijdens zo'n overleg wordt besproken en getoetst of de inhoud nog conform de praktijk is, of het eventueel aangevuld of gewijzigd moet worden en of onze medewerkers voldoende op de hoogte zijn van de inhoud. Beleid opschrijven is nl iets heel anders dan het uitvoeren in de praktijk. Op deze manier zorgen wij ervoor dat deze twee bij elkaar komen.

Het vertrouwen dat ouders in ons stellen mag nooit worden beschaamd. Wij allemaal, directie en medewerkers, realiseren ons dat dit vertrouwen verdiend moet worden. En dat nadat wij dit eenmaal hebben verdiend, wij ons zullen moeten blijven inzetten om dit vertrouwen te behouden.

Wij wensen u veel leesplezier en heeft u nog vragen, neem dan contact met ons op. (Lees ook onze BSO informatiebrochure.)

Het gehele team van Maanster heet u als ouder en uiteraard uw kind (eren) van harte welkom.

*Om de leesbaarheid van het beleidsplan te vergroten kan waar zijn staat ook haar worden gelezen en visa versa. ditzelfde geldt voor hij/zij.

2. Pedagogisch doel van de BSO

Ons pedagogisch hoofddoel is om op de opvang een klimaat te scheppen waarin kinderen zich vertrouwd, geborgen en veilig voelen en welke voor kinderen de mogelijkheid biedt zich optimaal te kunnen ontplooiën. We willen hier mede zorg voor dragen door het kind te leren zichzelf en anderen te accepteren, zichzelf te respecteren, zichzelf en anderen serieus te nemen.

Kinderen kunnen zich niet altijd in woorden uitdrukken. Zij hebben echter wel honderd talen om zich uit te drukken. Naast de spreektaal kunnen de kinderen zich uiten in klanken, beweging, kleuren, schilderen, bouwen, boetsen en nog veel meer. Het is van wezenlijk belang dat zij zich kunnen uitdrukken en communiceren. Volwassenen hebben deze taal verlerd en moeten deze weer leren begrijpen. De volwassenen creëren situaties waarin de kinderen zich kunnen laten horen.

Ieder kind zien wij als uniek persoon en moet mede daarom op een individueel gerichte manier benaderd worden. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Door voor een kind een veilige en geborgen opvang te creëren, stimuleer je het zelfvertrouwen van het kind, welke de ontwikkeling ten goede komt. Voor een goede ontwikkeling bij kinderen achten wij de rol en het handelen van de (beroeps)opvoeder van essentieel belang.

Kinderen zijn elkaars eerste pedagoog, dit wil zeggen dat kinderen van elkaar leren. Ze vullen elkaar aan en door van, en met, elkaar te leren groeit hun zelfvertrouwen als individu.

Volwassenen begeleiden kinderen in dit proces, zij reizen als het ware mee en helpen waar nodig. Het belangrijkste wat de volwassene doet is luisteren. Luisteren betekent beschikbaar zijn voor de ander en voor wat deze heeft te zeggen. Het betekent open staan voor de 100 (en meer) talen.

Er wordt gestreefd naar een goede samenwerking met de ouders, zodat we van elkaar kunnen leren.

"Alles start met het geloof in kinderen"

3. Uitgangspunten

Bij het vaststellen van onze pedagogische uitgangspunten hebben wij een belangrijke inspiratiebron gevonden in de ideeën van Reggio Emilia. Uiteraard verliezen wij de 4 competenties van Walraven-Rixen niet uit het oog en komen deze ook indirect terug in ons plan. Bij Reggio Emilia staan de drie R's voor: ruimte, respect en respons. De ruimte is de belangrijkste factor, omdat deze met name kinderen uitdaagt om te onderzoeken en te experimenteren.. Inspirerende materialen waarmee kinderen hun ideeën en interesses kunnen vormgeven. Pedagogisch medewerkers (PMers) kijken en luisteren vooral en sluiten aan bij de ontwikkeling en ideeën van de kinderen.

4. Onze visie:

- Inrichting en materiaal zijn wezenlijk onderdeel van de pedagogiek;
- Zich uitdrukken en communiceren zijn belangrijk;
- Eigen identiteit, zelfstandigheid, creatieve vaardigheden;
- PMers kijken en luisteren vooral

Kenmerken:

- Elke dag is anders;
- PMers spelen, indien gewenst, met de kinderen mee;
- Eén ruimte met specifieke functies;
- Ouders hebben een belangrijke rol in het beleid

Kinderen hebben allemaal hun talenten en de drang om dingen te onderzoeken. Als PMer richt je je daarom vooral op:

- Ontwikkeling van eigen identiteit
- zelfstandigheid en zelfredzaamheid
- creatieve vaardigheid

Pedagogisch medewerkers nemen de kinderen serieus:

- Wij laten kinderen zelf aangeven wat ze willen moedigen het hiertoe aan. Kinderen kunnen kiezen wat ze gaan doen, waar ze dat gaan doen en met wie ze dat gaan doen.
- We onderbreken het spel van de kinderen niet. Wel geven wij aan dat ze binnen bepaalde tijd het spel moeten afronden omdat wij bv. gaan eten.
- Wij luisteren naar de kinderen; horen wat ze zeggen, bedoelen.

PMers nemen niet alleen de tijd voor kinderen, we geven ze ook tijd:

- Wij helpen bij wat de kinderen nog niet alleen kunnen en nemen niet te snel dingen uit handen.
- Wij passen ons aan, aan het tempo van de kinderen. Het tempo waarmee de kinderen zich ontwikkelen kan verschillen en dus ook de benodigde hulp.
- Wij plannen vanuit de optiek van de kinderen (niet teveel en te snel dingen willen). We werken vanuit wat kinderen al kunnen.

PMers stimuleren de creativiteit van het kind:

- Kinderen kunnen kiezen uit een gevarieerd aanbod van spel-, sport- en knutselmaterialen.
- Wij zorgen voor een goede balans tussen het aanbod van activiteiten en het vrij laten spelen. Dit doen wij door een niet al te vol programma te plannen.
- Wij bieden de kinderen een afwisselend aanbod van activiteiten waarbij wij inspelen op de wensen van de kinderen.

PMers stimuleren meer dan sturen:

- Wij geven de kinderen de ruimte om zelf te doen, te ontdekken, ervaren en te kiezen. Wij bieden hierbij steun als zij dat nodig hebben.
- Wij dwingen de kinderen niet mee te doen aan een activiteit. Kinderen kunnen ook kiezen voor vrij spel.
- Wij stimuleren een kind tot een activiteit door zelf een activiteit uit te voeren die de kinderen uitdaagt en nieuwsgierig maakt.
- PMers hebben respect voor het uniek zijn van het kind.
- Ieder kind "vraagt" iets anders, een andere benadering, aanpak, houding, vorm van aandacht.
- Wij stimuleren de kinderen een positief zelfbeeld te krijgen, zelfredzaam te zijn en een zelf oplossend vermogen te krijgen.

PMers stimuleren de kinderen op sociaal emotioneel gebied:

- Vriendschappen zijn belangrijk voor kinderen. Ze reageren op elkaar, spelen en praten met elkaar. Hierdoor leren de kinderen al op jonge leeftijd relaties aan te gaan.
- Wij bieden de kinderen een veilige, vertrouwde omgeving waar de kinderen zich het best kunnen ontwikkelen
- Wij hebben inlevingsvermogen voor de fantasie van de kinderen en spelen mee in hun fantasiespel.

PMers spreken kinderen aan:

- Wij kijken kinderen aan als we met hen praten.
- Wij wachten op het antwoord van het kind.

- Er komt een bevestiging op het antwoord van het kind.
- Er wordt geluisterd naar de kinderen en zij krijgen de ruimte om te vertellen en te vragen.
- Er wordt niet door elkaar heen gesproken

Kortom

Ons pedagogisch hoofddoel is om bij de opvang een klimaat te scheppen waarin kinderen zich vertrouwd, geborgen en veilig voelen en welke voor kinderen de mogelijkheid biedt zich optimaal te kunnen ontplooiën. Wij willen hier mede zorg voor dragen door het kind te leren zichzelf en anderen te accepteren, zichzelf te respecteren, zichzelf en anderen serieus te nemen.

Wij willen dat de kinderen zelf leren denken en dat ze zich kunnen uiten. Wij zullen niet snel met alle kinderen hetzelfde appeltje op het tekenblaadje gaan inkleuren. De kinderen maken iets, waar zij op dat moment mee bezig zijn in hun belevingswereld. Dit betekent dat als wij Indianen als thema hebben, wij hierover vertellen, het thema uitdiepen, het lokaal versieren, erover lezen en voorlezen. Maar als een kind geen indiaantje wil maken, kan het kind gewoon iets anders maken. Een gebeurtenis kan zich hebben voorgedaan welke zo'n indruk op het kind gemaakt heeft, dat hij daarover wil gaan schilderen. De kinderen maken iets geheel anders dan de voorgekauwde werkstukjes.

Door ons streven te luisteren naar wat het kind wil, pogen wij de kinderen in hun waarde te laten en ze mede hierdoor een positief zelfbeeld te laten vormen. Ook het aanmoedigen van de eigengemaakte keuzes speelt hierin een grote rol.

"Nooit iets aan een kind proberen te leren dat het ook aan zichzelf kan leren"

Aan dit alles wil de bso van Maanster een steentje bijdragen.

5. Intercultureel werken

Intercultureel werken is een manier van denken en handelen die als een rode draad door alles heen loopt en dus niet als activiteit wordt beschreven. Intercultureel werken is voor de naschoolse opvang van belang omdat de kinderen leren omgaan met elkaars culturele en etnische achtergrond. Tevens geldt dit voor de omgang tussen kind en groepsleiding.

Doel

Ons doel is er voor zorg te dragen dat iedereen, ongeacht culturele of etnische achtergrond zich welkom voelt bij onze bso. Herkenning in de inrichting, spelmateriaal, eetgewoontes en het vieren van verschillende culturele feesten speelt hierbij een grote rol. Wij achten het ene mens niet meer of minder dan de ander. Wij willen dit aan de kinderen over dragen door o.a. het vervullen van een voorbeeldfunctie.

Visie

Letterlijk betekent intercultureel: tussen culturen.

Om elkaar beter te leren kennen is het noodzakelijk om kennis te nemen van elkaars culturele achtergronden. Essentieel is dat men zich op basis van gelijkwaardigheid kan ontwikkelen in een veranderende samenleving. Ook de etnische achtergrond en de positie in de samenleving is hier van belang. Deze visie heeft als uitgangspunt dat Nederland een samenleving is, en blijft, die bestaat uit mensen met verschillende culturele en etnische achtergronden. De samenleving verandert hierdoor. Iedereen, zowel autochtoon als allochtoon, moet daarin zijn weg zoeken. Het gaat erom de eigen identiteit zo te ontwikkelen dat iemand adequaat kan functioneren in deze samenleving. Dat is meer dan je alleen maar kunnen redden; het is gelijkwaardig aan elkaar functioneren. Zolang je iemand als een typische Turk, Marokkaan, punker of katholiek ziet, lukt het niet. Het stereotype maakt de persoon er achter onzichtbaar.

6. Mentorschap en kind volgsysteem

Elk kind heeft een vaste mentor. De mentor is een PMer van de groep en is het aanspreekpunt voor ouders en kinderen over de afstemming van de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. De mentor verzamelt ook informatie hierover bij haar collega PMers die het kind op de groep zien. Ouders krijgen tijdens het intakegesprek te horen wie de vaste mentor van hun kind is en weten zo tot wie zij zich in de eerste plaats kunnen wenden. Het kind krijgt te horen wie zijn/haar mentor is en wat dit inhoudt voor het kind op de eerste dag dat het bij ons komt wennen.

Er vinden 2x per jaar 10-minutengesprekjes plaats tussen de mentor van het kind en de ouders. In deze gesprekken wordt er informatie over het kind uitgewisseld. De mentor vertelt de ouders hoe het kind het doet bij ons en de ouders kunnen informatie over thuis in dit gesprek kwijt. Bij geen bijzonderheden over het kind blijft dit een wederzijds informatief gesprek. Mochten er echter wel bijzonderheden zijn dan zal de mentor deze met de ouder bespreken en vertellen welke stappen wij nemen om het kind te helpen en welke stappen de ouder hierin kan zetten. Er worden dan vervolggesprekken ingepland om de voortgang samen te kunnen bespreken. Hier stelt de mentor een stappenplan voor op dat stapsgewijs met de ouder besproken wordt. Mocht het voor ons niet mogelijk zijn om het kind te helpen dan zal de mentor de ouders doorverwijzen naar bijvoorbeeld logopedist, fysiotherapeut, consultatiebureau of een andere externe die de ouders kan helpen bij het vinden van de juiste hulp en begeleiding van hun kind.

Uiteraard wordt er altijd eerst gekeken naar wat er op school al aan begeleiding van het kind en de ouders wordt ingezet. Is het kind bijv. al ingebracht in het zorgteam op school of zijn er al andere afspraken met ouders (en kind) gaande om de problemen/zorgen rondom het kind weg te nemen dan trekken wij ons terug. Wel blijven wij dan op de hoogte d.m.v. gesprekken met ouders of leerkracht (of beiden) zodat wij weten wat wij bij ons op de BSO kunnen doen voor het kind en de ouders.

Om scherp te krijgen of er bijzonderheden zijn rond de ontwikkeling van het kind of dat dit zich prima ontwikkelt observeren wij de kinderen regelmatig (2x per jaar) en natuurlijk kijken wij dagelijks naar de kinderen en zien opvallend of afwijkend gedrag dan ook snel. In dat geval zal er extra geobserveerd worden waarna bovengenoemd stappenplan in werking zal worden gezet. Een uitgebreid volgsysteem hebben wij niet voor onze BSO-kinderen. Dit is er al op school waardoor wij het regelmatig observeren van de kinderen voldoende vinden. De inhoud van deze observaties worden meegenomen bij de 10-minutengesprekjes met de ouders en de mentor. Als kinderen 4 worden en onze BSO komen bezoeken ontvangen wij een overdrachtsformulier van de mentor van het kind op het KDV. Komt het kind van onze eigen KDV dan zijn wij al bekend met elkaar en ook met het kind maar ook dan stellen wij prijs op een warme overdracht.

7. Het individuele kind

Ontwikkeling kind en buitenwereld

Ieder kind is anders en het dient ook als zodanig behandeld te worden. De wijze echter waarop bijvoorbeeld een talent bij een kind tot ontwikkeling komt, heeft te maken met hoe de buitenwereld daar mee omgaat, de ouders drukken hier een grote stempel op. Om deze reden vinden wij contact met ouders zeer belangrijk. Zo vindt er contact plaats bij het halen en soms bij het brengen en vinden er tien minuten gesprekjes plaats. Indien hier behoefte aan is kunnen er ook extra gesprekken worden ingepland.

Wij vinden dat er ruimte moet zijn voor een plezierige en veilige jeugd. De vele en snelle veranderingen maken dat onze samenleving vluchtiger, machtiger en individualistischer is geworden. Kinderen moeten al snel belangrijke keuzes maken, verantwoordelijkheid dragen, een weg vinden in een enorm aanbod van informatie en inspelen op trends. Het risico van "de weg kwijt raken" is groot voor veel kinderen. Wij vinden dat onze bso een belangrijke taak heeft in de

opvang en begeleiding van schoolkinderen. Dit wordt getracht te verwezenlijken door het bieden van veel en op kwaliteit gerichte, persoonlijke aandacht.

Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen als zij zich veilig voelen. Het gaat hierbij om zowel fysieke veiligheid als emotionele veiligheid. Fysieke veiligheid wordt op de bso gecreëerd door de ruimtes waar kinderen spelen en leven, in te richten op en aan te passen aan de leeftijd. De activiteiten die zij doen sluiten aan bij hun fysieke mogelijkheden. De omgeving is vertrouwd. Emotionele veiligheid wordt geboden door de kinderen echt te zien in hun eigenheid. Elk kind mag er zijn zoals het is. Het kind wordt ondersteund in zijn ontwikkeling. Dit doen we door te luisteren naar het kind, ermee te praten, samen een activiteit te doen en door het kind te vertrouwen in zijn zelfstandigheid. Kinderen moeten nog leren hoe zij met elkaar moeten omgaan en hebben daar de ondersteuning van de volwassenen bij nodig. Ook moeten zij ervaren dat de pedagogisch medewerkers en hun ouders elkaar vertrouwen en elkaar aanvullen in hun benadering naar het kind toe. De pedagogisch medewerkers reageren sensitief en responsief (met warmte en ondersteunende aanwezigheid) op een kind, zodat het vertrouwen in hen, anderen, zelfvertrouwen en eigenwaarde kan ontwikkelen.

Een kind dat zich fysiek en emotioneel veilig voelt en zich gezien weet, ervaart ook een gevoel van welbevinden. Dit is de basis tot een gezonde ontwikkeling van een kind. Dit kind zal de stap in de buitenwereld durven zetten en daar zijn plek in gaan vinden. Een kind dat goed in zijn vel zit is open, nieuwsgierig, levenslustig, tevreden, ontspannen, volzelfvertrouwen en evenwichtig. Wij besteden hier veel aandacht aan.

Eigenheid

Omdat ieder kind uniek is hebben alle kinderen verschillende ontwikkelingsgebieden waarin hij zich goed ontwikkelt of waar hij meer moeite mee heeft. Op het cognitieve vlak kan een kind zich bijvoorbeeld goed ontwikkelen, maar met lichamelijke ontwikkeling kunnen zij moeite hebben. Omdat wij deze eigenheid van de kinderen in acht nemen, stimuleren wij zowel de ontwikkelingsaspecten die een kind goed af gaan alsmede de aspecten die het kind moeilijker afgaan. Door het kind met regelmaat activiteiten aan te bieden, trachten wij alle aspecten van het kind te stimuleren.

Wij vinden dat kinderen recht hebben op de eigenheid. Wij kennen daarom geen eenduidige benaderingsmethode; wij verwachten niet van alle kinderen hetzelfde. Wij creëren een klimaat waarin het zelf beslissingen mogen nemen o.a. belangrijk is, zijn kinderen vrij in hun keuzes. Ze hoeven bv. een activiteit niet allemaal leuk te vinden, altijd aan groepsactiviteiten deel te nemen en vriendschappen te sluiten met alle kinderen bij de bso. Ze mogen ook alleen zijn, alleen een boek lezen of naar muziek luisteren.

Eigenwaarde

Bij onze bso bieden wij kinderen mogelijkheden om allerlei ervaringen op te doen, om zelf problemen op te lossen. Waar op school minder ruimte voor is, kan bij ons wel. Zij mogen bij ons juist fouten maken, wij willen hen laten ervaren dat dit niet erg is. Wij geven geen cijfers, kinderen hoeven zich onderling niet te meten aan elkaar. Doordat kinderen ervaren dat zij dingen zelf kunnen en mogen, er geen sprake is van beoordeling, leveren wij een belangrijke bijdrage aan een positieve eigenwaarde. Volwassenen en andere kinderen kunnen soms bewust of onbewust een negatieve uitwerking hebben op de eigenwaarde van een kind. Onze bso is van mening dat een negatieve uitwerking voor een zeer groot deel is te voorkomen door goede communicatie met de kinderen. Er wordt uitgelegd waarom het gedrag van de kinderen wordt afgekeurd of juist wordt goedgekeurd. Hiermee bedoelen wij het geven van feedback in de ik-vorm: ik vind het vervelend dat...., hierna worden alternatieven aangeboden: misschien kun je beter..... Het kind leert dan dat het zijn gedrag is wat op het moment wordt afgekeurd en niet zijn gehele wezen.

Door goed naar de kinderen te luisteren en te observeren, zie en hoor je hoe de kinderen zich van binnen voelen. Door hier met de kinderen over te praten en hun eigen gedrag te reflecteren "coach" je de kinderen in het vinden van een eigen identiteit. Het kind is zich dan bewuster hoe zijn gedrag door anderen wordt ervaren. Dit kan bijdragen tot een betere ontwikkeling van het ontwikkelen van een eigen ik. Praten over de kinderen waar deze bij zijn, kan heel kleinerend op een kind overkomen wat de eigenwaarde van het kind negatief kan beïnvloeden. Als wij over kinderen praten, proberen wij het hier zo veel mogelijk bij te betrekken of wordt een ouder gevraagd even mee te lopen naar een andere ruimte. Desgewenst kan er een afspraak worden gemaakt voor een gesprek.

Eigen mogelijkheden/verantwoordelijkheid

De bso biedt kinderen aantrekkelijke mogelijkheden om (anders) te leren spelen, om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen en om kennis te maken met o.a. kunst, cultuur en techniek. Ieder kind zit hierbij in een ander ontwikkelingsstadium en is in staat in min of meerdere mate eigen verantwoordelijkheid te dragen. Elk kind mag immers in het leven staan op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Dit betekent voor ons dat wij ons steeds bedenken "hoe gaan wij om met dit kind? In deze situatie?" Wij geven de kinderen daartoe verantwoordelijkheden die bij hen passen, bij hun leeftijd of bij hun mogelijkheden. Het is een uitdaging voor hen en voor ons; wat kunnen en willen ze, waar betrekken wij ze wel of niet bij.

Een te groot beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van deze jonge kinderen, geeft een zware belasting. Wij passen ervoor op dat een kind door zijn over enthousiasme of overmatig prestatiedrang, niet zijn eigen grenzen overschrijdt. Als het kind vaak iets niet lukt, zal dit een negatieve ontwikkeling hebben op het vormen van een reëel zelfbeeld. Zo zijn wij altijd en voor ieder apart kind, op zoek naar een goede balans tussen verantwoordelijkheid en afhankelijkheid en inspanning en ontspanning.

Kinderen die verantwoordelijkheden krijgen, zullen zich meer betrokken voelen bij dat wat er op een dag gebeurt. Zij worden zich ervan bewust dat iedereen een steentje bijdraagt aan de sfeer bij de bso. Waar mogelijk geven wij de kinderen inspraak in bijv. het bedenken van thema's. Ook door middel van groeps gesprekken, evaluaties en enquêtes wordt er gekeken naar de beleving van de bso bij de kinderen.

Spel en vrije tijd

Vrije tijd is zelf kiezen, initiatief nemen, eigen interesses volgen, geen bemoeienis van volwassenen, je mogen vervelen(!). Kinderen leren door te spelen. Ze ontdekken wat ze leuk vinden en wat ze kunnen. Of ze eens alleen willen spelen of juist samen. En natuurlijk ook graag eens spelen zonder direct toezicht van een volwassene. Soms is een kind uitgespeeld en weet nog niet wat hij nu gaat doen. Dan kan het zich vervelen. Ook dat heeft een doel: het kind komt even tot rust en kan een overgang maken naar de nieuwe activiteit. Door het kind de kans te geven zelf een nieuwe activiteit te bedenken, leert het zijn eigen leven in te richten. Er zijn veel soorten spel, zoals rollenspel, ontdekkend spel, constructief spel, creatief spel of competitie spel. En alles kan zowel binnen als buiten, alleen of met elkaar, vrij spelend of georganiseerd. Spel is plezier, bewegen, verwerken, sociale relaties, ontwikkeling en creativiteit.

Vertrouwen in zichzelf en anderen

Tijdens de schooljaren ontwikkelen kinderen meer en meer hun eigen identiteit. Ze weten steeds beter hoe hun eigen leefwereld eruit ziet en ze leren zichzelf nu pas beter kennen. Hiermee groeit ook het vertrouwen of juist het gebrek aan vertrouwen in zichzelf. De ouders hebben naast de pedagogisch medewerker en eventuele andere beroepsopvoeders de taak een kind vertrouwen in zichzelf te leren krijgen door het kind het gevoel te geven dat deze geaccepteerd wordt zoals het is. Het bieden van consequente regels en gewoontes helpen het kind om zich een

gevoel van veiligheid te geven. Dit zal tevens het vertrouwen in de pedagogisch medewerker bevorderen.

Veiligheid

Elk kind heeft het recht om onvoorwaardelijk geaccepteerd te worden. Hoewel het noodzakelijk is om bepaald gedrag te verbieden, dienen gevoelens serieus genomen te worden. Een kind heeft recht op respect en moet ruimte krijgen om zich op eigen wijze te ontwikkelen. Bij de bso mag geen verbaal of fysiek geweld gebruikt worden. Alleen op deze wijze kan een kind zich naar onze mening veilig voelen op de opvang. Wij vinden het zeer belangrijk dat een kind zich veilig en geborgen voelt. Een kind moet bekend zijn met de plaats en de manier van opvang. Daarom is een vaste groepsleiding erg belangrijk.

Zelfstandigheid

Kinderen vanaf 4 jaar gaan naar de basisschool. Ze moeten 'thuis' los gaan laten en de stap in de grote wereld zetten. Dit is een stap waarin ze moeten leren enerzijds zichzelf autonoom neer te zetten: 'ik ben wie ik ben en daar geloof ik in'. Anderzijds moeten zij hun weg zoeken in het samen spelen en samen leven met anderen: 'ik weet wie ik zelf ben en leer ook de ander kennen, samen moeten wij deze wereld tot een fijne plek maken waarin we op elkaar kunnen bouwen'. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren om zelfstandig te denken en te handelen, zodat zij hun keuzes kunnen maken. Kinderen kunnen niet zelfstandig worden zonder dit te oefenen. Met deze basisvaardigheden zullen zij later hun eigen plek kunnen vinden in de maatschappij. Zelfstandigheid betekent kinderen leren na te denken over dingen die ze wel of niet willen. Het betekent dat wij steeds weer opnieuw moeten vaststellen wat een kind zelf kan en waar het nog een steuntje in de rug nodig heeft. In de ontwikkeling van de zelfstandigheid speelt taalontwikkeling een grote rol. Het is van belang dat kinderen duidelijk leren benoemen wat ze wel of niet willen. Kinderen worden hiertoe gestimuleerd door de pedagogisch medewerker. De meeste kinderen zijn nieuwsgierig. Ze willen weten, leren en kunnen. Kunnen ze iets nieuws, dan zijn ze daar trots op. Op de bso begeleiden de pedagogisch medewerkers deze drang om de wereld te leren kennen. Ze scheppen de juiste omgeving, reiken informatie aan, stellen vragen die tot nadenken aanzetten of geven voorbeelden. Leren door te doen en te herhalen (oefenen) en leren door woorden, beelden en denken. Dat laatste wordt makkelijker naarmate de kinderen ouder worden. En gaat het bij de jongere kinderen vooral om het doen; bij de oudere kinderen wordt het resultaat belangrijker. Elk kind heeft zijn eigen leerstijl: doeners, denkers, dromers, uitvinders en regelaars. Daarnaast zijn de kinderen nog jong genoeg om een andere stijl uit te proberen. Jongens leren vaak meer dan meisjes vanuit een ruimtelijke en visuele oriëntatie. Meisjes zijn vaak meer verbaal ingesteld. De pedagogisch medewerkers houden met alle leerstijlen rekening om elk kind optimaal te kunnen bereiken.

Conflicten

In de groep leren kinderen te communiceren met anderen, te onderhandelen over spel en conflicten zoveel mogelijk zelf op te lossen. Ze leren rekening houden met anderen en ervaren hun relatie in en met de groep. Er is altijd de mogelijkheid om je even terug te trekken. Natuurlijk kan er desondanks een conflict ontstaan. Indien er een conflict is ontstaan tussen twee of meerdere kinderen neemt de pedagogisch medewerker deze kinderen apart. Dit kan bijvoorbeeld aan tafel zittend zijn, maar ook bij elkaar staand. Om de kinderen het conflict zelf te laten oplossen neemt de pedagogisch medewerker hier een sturende en/of begeleidende rol in. Indien een kind inziet dat zijn gedrag fout is, kan er van het kind gevraagd worden zijn excuses aan te bieden aan de ander. Hierbij is het van belang dat het kind ook benoemt van welk gedrag het spijt heeft: "sorry, dat ik.....". Vervolgens dienen de kinderen weer positieve aandacht te krijgen. Dit door bijvoorbeeld het geven van een complimentje met de oplossing van het conflict.

Op bso vinden we het belangrijk om respectvol met elkaar en de omgeving om te gaan. Dat betreft zowel de pedagogisch medewerkers, de kinderen als de ouders. We besteden hier dan ook op verschillende manieren aandacht aan: tijdens spelmomenten en eetmomenten. De pedagogisch medewerkers zullen kinderen wijzen op 'hoe het hoort' en dat met ze bespreken. Zelf geven ze steeds het goede voorbeeld. Dit geldt ook voor het overbrengen van normen en waarden. Binnen de groep hebben kinderen veel contact met elkaar en met de PMers, waardoor ze ongemerkt leren om te gaan met allerlei mensen en rekening te houden met elkaar. Belangrijk in deze omgang met elkaar is dat de kinderen en de PMer altijd open en eerlijk met elkaar omgaan en iedereen in zijn waarde laten. Dit wil ook zeggen dat pesten, (uit)schelden en discriminerende opmerkingen niet worden getolereerd.

Straffen en belonen

Elk kind zal op het pad van zijn ontwikkeling geconfronteerd worden met grenzen. Om die grenzen te leren kennen, probeert een kind ze uit. Wij helpen de kinderen met het vinden van die grenzen. Het is hierbij belangrijk dat kinderen weten welke regels er van toepassing zijn bij de bso. Deze worden dan ook met enige regelmaat met de kinderen besproken. Er moet voor het kind ook duidelijkheid over bestaan. Soms is het echter raadzaam om het gedrag van het kind te negeren en soms moet een pedagogisch medewerker actie ondernemen. Het is aan de pedagogisch medewerker om deze situatie te bepalen. Indien het kind gestraft wordt, moet het duidelijk zijn welk gedrag van het kind wordt afgekeurd. Ditzelfde geldt voor het belonen van de kinderen, dit kan bijvoorbeeld zijn door het geven van een complimentje. Zowel bij het belonen als bij het straffen geldt dat niet alleen door woorden, maar ook door lichaamstaal en gezichtsexpressie dit duidelijk moet zijn. Pedagogisch medewerkers waken ervoor een evenwicht te vinden in het geven van een standje en het geven van complimentjes.

Regels

Om duidelijkheid en continuïteit te kunnen bieden zijn er bij de bso een aantal regels van toepassing. De regels die wij stellen, stellen wij niet om de kinderen te beperken maar om aan te geven hoe je in een groep rekening houdt met elkaar zodat ieder een eigen plek heeft in de groep. Een kind wordt echter zo min mogelijk tot iets gedwongen. Indien er met het kind duidelijke afspraken zijn gemaakt en/of de regels voor het kind duidelijk zijn, kan er wel dwang worden toegepast (eerst bijvoorbeeld broodje opeten, dan spelen). Regels hebben vaak een negatieve bijklank. Mede om deze reden proberen wij kinderen zo min mogelijk te dwingen maar benaderen wij het kind op een positieve wijze. Dit kan zijn door bijvoorbeeld het kind op een rustige manier uit te leggen waarom iets niet mag.

Met enkele regelmaat bespreekt de pedagogisch medewerker de regels met de kinderen met als doel kinderen inspraak te laten hebben in de regels waaraan zij zich dienen te houden. Ook tijdens medewerkers besprekingen worden de regels onderling geëvalueerd. Bij regels kunnen accentverschillen zijn. De ene pedagogisch medewerker zal bijvoorbeeld meer waarde hechten aan het op tijd zijn dan de ander. Het doel is echter hierin zoveel mogelijk één lijn te trekken en consequent te zijn in het toepassen van de regels.

Probleemgedrag

Het individu mag niet lijden onder de groep, maar de groep mag ook niet lijden onder het individu. Indien een kind scheldt, schopt, slaat, afpakt of op een andere manier zichzelf of een ander schade toebrengt, spreken wij de kinderen aan op hun eigen gedrag in de groep. Wij benoemen wat wij zien, wij confronteren de kinderen met dat wat zij doen en met het effect daarvan. Wij doen dit altijd vanuit een positieve grondhouding. Ongewenst gedrag proberen wij te veranderen. Vaak ligt hieraan een probleem ten grondslag. Wij helpen de kinderen met het benoemen van het

probleem en proberen samen tot een oplossing te komen. Door actief te luisteren proberen wij het probleem of gedrag te verwoorden. Kinderen vinden het makkelijker om over hun problemen te praten als zij het gevoel hebben dat de volwassene begrip heeft over hoe moeilijk het soms kan zijn.

We hebben het hier over kleine probleempjes die onderling tussen kinderen nu eenmaal voorkomen. Merken wij dat er meer aan de hand is of het probleemgedrag structureel, dan zal de mentor het kind extra observeren en de ouders inschakelen (zie hoofdstuk Mentor).

Lichamelijke beweging

Op de naschoolse opvang streven wij ernaar een rustpunt voor de kinderen te zijn na een drukke dag op school. Hier valt volgens onze opinie echter ook lichamelijke beweging onder. Dit kan de spanning van de dag wegnemen.

De kinderen van de bso hebben de gelegenheid om buiten te spelen waarbij zij sportieve activiteiten kunnen beoefenen. Bijvoorbeeld: voetbal, touwtje springen en andere buitenspellen.

Het eigen lichaam

Tussen de 4 en 12 jaar verandert het lichaam van het kind. Bovendien beginnen kinderen na te denken over hun relaties met elkaar en over liefde. Dit onderdeel van hun ontwikkeling kan niet genegeerd worden. Het omgaan met het eigen lichaam kan echter wel omringd worden door taboes.

Seksualiteit en het eigen lichaam horen bespreekbaar te zijn bij de bso als kinderen met vragen of problemen komen. De pedagogisch medewerkers staan open voor vragen en opmerkingen van de kinderen, maar gaan niet verder dan waar zij zichzelf gemakkelijk bij voelen. Naarmate het kind ouder wordt en het zelfbewustzijn en het lichaam zich ontwikkelt groeit soms een mate van schaamte. De pedagogisch medewerker geeft daarom de kinderen de gelegenheid om zich (bv bij verkleed) in een afgezonderde ruimte om te kleden. De behoefte aan privacy moet worden gerespecteerd. De groepsleiding vervult hierbij een voorbeeldfunctie en spreekt andere kinderen hier eventueel op aan.

8. Thema's en workshops

Met regelmaat worden er door de bso thema's georganiseerd. Het aanbieden van thema's vergroot de aantrekkelijkheid van de bso. Ook voor de oudere kinderen is het zeer belangrijk om activiteiten aan te bieden waarbij kinderen bepaalde vaardigheden kunnen aanleren. Ze willen dingen doen die zoveel mogelijk lijken op die van volwassenen. Bij de bso kunnen kinderen hierdoor tevens een hobby ontwikkelen.

Door het aanbieden van een onderwerp prikkelen wij een kind ook om nader bij een thema stil te staan en er over te leren. Kinderen worden, indien er nieuwe thema's worden bedacht, hierbij zoveel mogelijk betrokken. Omdat kinderen niet altijd hun ideeën zelf kunnen verwoorden, letten leidsters op signalen die kinderen geven. De nadruk bij de bso ligt echter op een eigen invulling van de vrije tijd. Onze bso is geen school, indien een kind zijn tijd op een schoolse wijze wil invullen (schrijven, lezen, huiswerk maken etc.) is het kind hiertoe vrij.

Het accent ligt echter op het bieden van ontspanning. Soms is het ook heerlijk om bijvoorbeeld even in een kussen weg te zakken om te chillen.

Op de woensdag en vrijdagmiddag en in de schoolvakanties worden regelmatig workshops gegeven/extra activiteiten gedaan o.a.: buikdansen, capoeira, viltten, drama, schilderen, rappen, schaken, Bollywooddansen, sporten en techniek.

Deze worden georganiseerd en gegeven door de eigen medewerkers of ingehuurd via Feaz Workshops.

Kinderen kunnen zelf ook om workshops/activiteiten vragen, wij vinden het belangrijk om in te spelen op bij wat bij hen leeft (op dat moment). Uitstapjes, excursies, ontdekkingstochten of wat

dan ook, door als zij met een voorstel komen is het bespreken hiervan, de voor en tegens, op zich al een les voor hen. Is er een probleem, we laten de kinderen zelf een oplossing/alternatief bedenken en uiteindelijk begeleiden we hen dan daarin en daarmee.

9. Tot slot

Bij Maanster zijn in totaal 4 groepen.:

1. Een BSO-groep, *De Regenboog*. Hier kunnen maximaal 18 kinderen worden opgevangen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar met 2 pedagogisch medewerkers.

En 3 groepen KDV:

2. *De Sterretjes*, 8 kinderen in de leeftijd van 0 - 1 jaar met 3 pedagogisch medewerkers.
3. *De Maantjes*, 10 kinderen in de leeftijd van 1 - 2 jaar met 2 pedagogisch medewerkers.
4. *De Zonnetjes*, 14 kinderen in de leeftijd van 2 - 4 jaar met 2 pedagogisch medewerkers.

Per groep zal/zullen er maximaal 1a 2 BOL stagiaire(s) aanwezig zijn. Deze wordt niet zelfstandig ingezet.

Maanster is open van 7.30 tot 18.30 uur op vakantie- en vrije schooldagen en op schooldagen van 14.30 tot 18.30 uur op maandag, dinsdag en donderdag en op de schooldagen woensdag en vrijdag zijn wij open van 12.00 tot 18.30.

Ondersteuning Beroepskrachten

Onze beroepskrachten worden ondersteund door onze protocollen, documenten, en werkoverleggen. Op papier kunnen zij vinden wat er van ze verwacht wordt, welke regels en afspraken we met elkaar gemaakt hebben en in de werkoverleggen kunnen zij eventuele op- of aanmerkingen ter tafel brengen. Zij kunnen voor dringende vragen altijd bij 1 van de eigenaren terecht. Fysieke ondersteuning vinden zij, als dit nodig is, bij elkaar, eventuele stagiaire of 1 van de eigenaren.

Het kan voorkomen dat een beroepskracht alleen op de groep staat, omdat we hiermee voldoen aan het BKR. De beroepskracht kan dan altijd een beroep doen op 1 van haar collega's, een stagiaire of 1 van de eigenaren (Hr Sen of S. Sen) als zij een extra handje of toezien oog nodig heeft. Zij kan deze mensen bereiken via de interne telefoonlijn.

Pauzes houden doen we in het gebouw in de kantine, zodat we bereikbaar zijn mocht dit nodig wezen.

Er is bij Maanster nooit iemand alleen in het pand aanwezig. Naast de PMer die opent is er altijd een 2^e volwassene in het pand die mee opent (en meerdere bij het sluiten). Dit is in de meeste gevallen een van de eigenaren van Maanster: Hr Sen of Mevr Sen. Zoniet dan zal er in elk geval een 2^e PMer of stagiaire meelopen. Zodoende is er altijd een tweede volwassene aanwezig. Mocht het gebeuren dat er toch iemand alleen in het pand aanwezig is doordat de 2^e volwassene er, om wat voor reden dan ook, onverwacht niet kan zijn dan kan er een beroep worden gedaan op onze achterwacht: Dhr. M. Sen (kantoor) of Mevr. A.S. Oliveira Silva, zij kunnen allebei binnen een kwartier aanwezig zijn (als de 1 al aanwezig is dan is de ander altijd bereikbaar). De achterwacht gegevens hangen op de keukenkastjes van de groepen, zodat deze altijd binnen handbereik zijn. (Om privacy gevoelige redenen worden deze niet in dit document vermeld.)

Ondersteunen stagiaires

Onze stagiaires worden ondersteund door hun praktijkbegeleider. Zij kunnen bij haar terecht voor vragen, opmerkingen enz. De taken van een stagiaire zijn verschillend. Dit is afhankelijk van de opleiding die de stagiaire doet en het jaar waar zij in zit. Er zal altijd een overzicht hiervan worden gemaakt voordat de stagiaire bij ons begint. Dit kan op verzoek ter inzage worden verstrekt.

Verlaten stamgroep

Kinderen verblijven in hun eigen groepsruimte (stamgroep) maar verlaten deze ruimte ook wel eens. Dit doen zij als we buiten spelen en bij speciale activiteiten zoals bijv. een uitstapje, een wandeling, een voorstelling (te denken valt ook aan het Nationaal Voorleesontbijt). Bij het verlaten van de groep zorgen wij er altijd voor dat het BKR niet wordt overschreden, er altijd een bekend gezicht voor de kinderen bij is en er voldoende begeleiding aanwezig is. Iedere activiteit vraagt om een andere organisatie. Bij activiteiten binnenshuis en buiten spelen op ons eigen terrein voldoet de norm van het BKR maar bij uitstapjes buitenshuis vinden wij soms dat wij meer begeleiding nodig hebben. Dit is afhankelijk van waar we heen gaan. Wij zorgen er altijd voor dat ouders op tijd op de hoogte zijn van een activiteit buitenshuis en hoe wij dit organiseren zodat zij aan kunnen geven of hun kind hier wel of niet aan mee mag doen.

Wennen

Een nieuwe periode breekt aan als een kind voor het eerst naar school gaat. Veel nieuwe indrukken, nieuwe dingen leren vrienden maken. Dit is vaak een roerige tijd voor een kind en dan ook nog BSO! Daarom vinden we het belangrijk dat een kind ook een paar keer rustig komt wennen bij de BSO. Dit doen we op de dagen die afgenomen gaan worden. Tijdens het intake gesprek maken we samen afspraken over het wennen op de groep. De eerste keer komt u samen met uw kind om kennis te maken met de pedagogisch medewerker en de kinderen op de groep. Vervolgens worden er 1 of 2 wendagen afgesproken waarop het kind na schooltijd een uurtje met ons mee gaat en u het kind komt ophalen. Of er 1 of 2 wendagen worden afgesproken is afhankelijk van wat u, als ouder wenselijk vindt voor uw kind. U kent uw kind immers het best.

Tijdens het intakegesprek laten we dan zowel aan u als uw kind zien, waar we uw kind op komen halen en vragen u aan de leerkracht van de klas door te geven, dat uw kind voortaan op de afgesproken dagen naar de BSO gaat.

Extra dag(en)

Kinderen komen bij Maanster op hun vaste, van te voren afgesproken dagdelen. Hier is immers ook de planning op gebaseerd.

Indien een ouder om een incidenteel extra dag vraagt, wordt gekeken naar de mogelijkheden. Is er nog plek op de desbetreffende dag, dan wordt de pedagogisch medewerker op de hoogte gebracht dat er een kind extra komt. Is er geen plek, dan kan het kind niet komen. Omdat wij maar 1 BSO-groep hebben is het niet mogelijk om een extra dag op een andere groep te worden opgevangen als op de eigen groep geen ruimte is.

Overige informatie

Alle beroepskrachten beschikken over een voor de werkzaamheden passende beroepskwalificatie in overeenstemming met de C.A.O. kinderopvang. Tevens zijn zij in het bezit van een verklaring omtrent gedrag, afgegeven volgens de Wet justitiële documentatie. Dit geldt ook voor stagiaires, huishoudelijke hulp, directie en andere personen die tijdens de opvanguren in het kinderdagverblijf een rol vervullen.

Minimaal 1x per jaar wordt er een ouderavond gehouden. Per maand gaat er een nieuwsbrief uit van elke groep en van kantoor naar de ouders. Bij de entree hangt een prikbord met actuele nieuwtjes voor de ouders.

Maanster dient zich te houden aan de eisen van de GGD gezien veiligheid en gezondheid. Alle pedagogisch medewerkers zijn van deze regels en protocollen op de hoogte. Deze staan in de

groepswerkmap en alle PMers dienen zich hier aan te houden, zodat het kind het minste risico loopt.

Het moment dat de ouder de groep verlaat is het moment dat de verantwoording voor het kind bij de pedagogisch medewerker komt te liggen. Deze gaat weer terug naar de ouder op het moment dat de ouder de groep op stapt om het kind weer op te halen.

Eén keer in de 2 maanden is er overleg om de werkinstructies na te lopen en eventueel te verbeteren. Pedagogisch medewerkers tekenen ervoor op de hoogte te zijn van de gemaakte afspraken, het beleid en de regels van Maanster.

Bij de ingang en bij de groepen hangt een prikbord met informatie voor de ouders. Informatie over de Algemene Voorwaarden Kindercentrum Maanster, Klachtenreglement en Reglement Oudercommissie, Risico/gezondheid inventarisatie en het Pedagogisch beleidsplan zijn op het Centraal Bureau ter inzage en opvraagbaar.

Bij Maanster is Nederlands de voertaal, dit wil zeggen dat er op de groepen onderling, met kinderen en met ouders Nederlands wordt gesproken.

Bij Maanster is Mevr. F.E. Aardema benoemd tot vertrouwenspersoon voor de medewerkers. Selma Sen is aandachtfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld.

Beroepskracht/kind- ratio:

Volgens de Beleidsregels kwaliteit (GGD) geldt voor groepen met kinderen van dezelfde leeftijd: Kinderen van 4-12 jaar: maximaal 10 kinderen per PMer en een maximale groepsgrootte van 20 kinderen. Uiteraard wordt er bij de groepsgrootte ook rekening met het aantal m² gehouden. Daar Maanster op vakantiedagen langer dan 10 uur per dag open is, mag er, op deze dagen, ten hoogste voor 3 uur per dag worden afgeweken van de BKR. Wel moet tenminste de helft van de benodigde PMers worden ingezet en wij moeten precies neerzetten op welke tijden wij afwijken van dit BKR. Dit komt alleen bij ons niet voor, wij zetten altijd genoeg beroepskrachten in zodat het BKR bij ons altijd klopt. Zowel op schooldagen als op vakantiedagen.